

ANALİTİK PUANLAMA ANAHTARI

7 soru · Toplam 100 puan

Her ölçüt bağımsız puanlanır. Yanlış, ilgisiz veya boş kanıt 0 puandır. Eşdeğer doğru ifadeler ve yöntemler kabul edilir. Bir işlem hatası, sonraki doğru yöntem için yeniden cezalandırılmaz.

Öğrenme çıktısı / kaynak grubu	Soru sayısı
1.1. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı'na kadarki eğitim ve askerlik hayatını içinde bulunduğu toplumun siyasi, sosyal ve kültürel yapısı ile ilişkilendirir.	2
1.2. 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu analiz eder.	2
1.3. I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin durumunu siyasi, askerî ve sosyal açılardan analiz eder.	1
1.4. I. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını Osmanlı Devleti ve Batılı devletler açısından değerlendirir.	1
2.1. Kuvay-ı Millîye hareketinin oluşumundan Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan süreçte meydana gelen gelişmeleri açıklar.	1

1. Eğitim ve çevre · 12 puan

Selanik'in kültürel çeşitliliği ve dış dünyayla bağlantıları toplumsal farklılıkları ve gelişmeleri tanımasına katkı sağlayabilir. Manastır'daki askerî eğitim ve düşünce ortamı, ülke sorunlarıyla ilgilenmesini ve mesleki disiplini geliştirmesine katkı sağlayabilir.

6 puan · 1. farklı doğru unsur: Selanik'in çeşitlilik ve yeni düşünceleri tanımaya, Manastır'ın askerî disiplin ve ülke sorunlarıyla ilgilenmeye veya İstanbul'un yüksek askerî eğitim/siyasi düşünce ortamına katkısı. İki farklı yer açıklanmalıdır.

Belirtilen havuzdan veya eşdeğer gerekçeli doğru bir unsur için tam; yanlış/yoksa 0. Aynı unsur iki kez puanlanmaz; yanıt sırası önemsizdir.

6 puan · 2. farklı doğru unsur: Selanik'in çeşitlilik ve yeni düşünceleri tanımaya, Manastır'ın askerî disiplin ve ülke sorunlarıyla ilgilenmeye veya İstanbul'un yüksek askerî eğitim/siyasi düşünce ortamına katkısı. İki farklı yer açıklanmalıdır.

Belirtilen havuzdan veya eşdeğer gerekçeli doğru bir unsur için tam; yanlış/yoksa 0. Aynı unsur iki kez puanlanmaz; yanıt sırası önemsizdir.

Kabul edilen yanıtlar: İstanbul'daki yüksek askerî eğitimin stratejik ve mesleki bilgiyi geliştirmesi, iki şehirden biri yerine gerekçesiyle kabul edilir. Her iki yanıt aynı örnek kategorisinden gelebilir; iki farklı doğru unsur ayrı ayrı puanlanır. İstanbul askerî mesleki bilgisini iletmesi ve siyasi tartışmalarla karşılaşması üzerinden gerekçelendirilirse kabul edilir.

Yaygın hata: Şehirlerin özelliklerini herkes üzerinde aynı sonucu doğuran kesin kurallar gibi kullanmak.

2. Trablusgarp deneyimi · 12 puan

Yerel güçleri bir amaç etrafında örgütlemek teşkilatçılık ve liderlik gerektirir. Halkın desteğini kazanmak iletişim, koşullara uyum ve insanları ikna etme becerisi gerektirir.

6 puan · Yerel güçleri bir amaç etrafında örgütlemek teşkilatçılık ve liderlik gerektirir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

6 puan · Halkın desteğini kazanmak iletişim, koşullara uyum ve insanları ikna etme becerisi gerektirir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Görev koşullarını dikkate almadan yalnız ezberlenmiş sıfatlar sıralamak.

3. Siyasi ve ekonomik baskılar · 18 puan

Toprak kayıpları ve bağımsızlık hareketleri siyasi bütünlüğü zorlayan sorunlardır. Dış borç ve gelir denetimi mali bağımsızlığı sınırlayan ekonomik sorunlardır. Savaş ve toprak kaybı gelirleri azaltabilir; mali güçlük de savunma ve kamu hizmetlerini zorlaştırabilir.

6 puan · Toprak kayıpları ve bağımsızlık hareketleri siyasi bütünlüğü zorlayan sorunlardır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

6 puan · Dış borç ve gelir denetimi mali bağımsızlığı sınırlayan ekonomik sorunlardır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

6 puan · Savaş ve toprak kaybı gelirleri azaltabilir; mali güçlük de savunma ve kamu hizmetlerini zorlaştırabilir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Siyasi ve ekonomik gelişmeleri tamamen bağımsız süreçler sanmak.

4. Göç ve şehir yaşamı · 18 puan

Yeni yerleşimler ve eğitim/barınma ihtiyaçları sosyal yapıyı etkilemiştir. İş ve geçim ihtiyacı üretim, istihdam ve kaynak kullanımını etkilemiştir. Yaş, meslek, yerleşilen yer ve mevcut imkânlar sonuçları değiştirdiği için sayı tek başına yeterli değildir.

6 puan · Yeni yerleşimler ve eğitim/barınma ihtiyaçları sosyal yapıyı etkilemiştir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

6 puan · İş ve geçim ihtiyacı üretim, istihdam ve kaynak kullanımını etkilemiştir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

6 puan · Yaş, meslek, yerleşilen yer ve mevcut imkânlar sonuçları değiştirdiği için sayı tek başına yeterli değildir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Nüfus artışının bütün yerlerde aynı etkiyi yaratacağını varsaymak.

5. Cephe ve genel savaş · 15 puan

Geçişin engellenmesi başkentin ve Boğazların o yoldan ele geçirilmesini önleyen askerî başarıdır. İtilaf Devletlerinin bu yoldan Rusya ile bağlantı kurma hedefinin gerçekleşmemesi siyasi/stratejik önem taşır. Genel sonuç diğer cepheler, kaynaklar ve müttefiklerin durumu birlikte değerlendirilerek oluşmuştur.

5 puan · Geçişin engellenmesi başkentin ve Boğazların o yoldan ele geçirilmesini önleyen askerî başarıdır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · İtilaf Devletlerinin bu yoldan Rusya ile bağlantı kurma hedefinin gerçekleşmemesi siyasi/stratejik önem taşır.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Genel sonuç diğer cepheler, kaynaklar ve müttefiklerin durumu birlikte değerlendirilerek oluşmuştur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Tek cephenin sonucunu bütün dünya savaşının sonucu yerine koymak.

6. Savaşın ardından · 10 puan

Siyasi sınır ve devlet yapılarının değişmesi Osmanlı ve Avrupa'nın önemli bölümleri için ortak sonuçtur. Yargı yanlıştır; galibiyet can kaybı, borçlanma, üretim ve toplumsal sorunların yaşanmadığı anlamına gelmez.

5 puan · Siyasi sınır ve devlet yapılarının değişmesi Osmanlı ve Avrupa'nın önemli bölümleri için ortak sonuçtur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Yargı yanlıştır; galibiyet can kaybı, borçlanma, üretim ve toplumsal sorunların yaşanmadığı anlamına gelmez.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Askerî galibiyet ile toplumsal maliyetsizliği eşitlemek.

7. Yerelden millî iradeye · 15 puan

Dağınık yerel direnişlerin ortak amaç ve kararlar etrafında birleştirilmesi millî örgütlenmeyi güçlendirmiştir. Kongreler ortak karar ve temsil anlayışının oluşmasına katkı vermiştir. Meclis millî iradeye dayanan siyasi karar ve yönetim merkezini oluşturmuştur.

5 puan · Dağınık yerel direnişlerin ortak amaç ve kararlar etrafında birleştirilmesi millî örgütlenmeyi güçlendirmiştir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Kongreler ortak karar ve temsil anlayışının oluşmasına katkı vermiştir.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

5 puan · Meclis millî iradeye dayanan siyasi karar ve yönetim merkezini oluşturmuştur.

Bu ölçüt tek bilgi veya ilişkiyi değerlendirir: doğru ve yeterliyse tam, yanlış ya da yoksa 0. Diğer ölçütlerden bağımsız puanlanır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı sözcüklerle yazılmış doğru açıklamalar kabul edilir; örnek cevapla aynı cümle şartı aranmaz.

Yaygın hata: Kuvay-ı Millîye, kongre ve Meclisi aynı kurum gibi göstermek.

Kapsam dayanağı: <https://cdn.eba.gov.tr/yardimcikaynaklar/2026/09/KSDT/tarih3.xlsx> · 12. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ · Senaryo 1